

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-09-02

HSN 1405-0711

Handläggare:
Kjell Bjerrehorn

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2014-10-16, P 12

Yttrande över motion 2013:29 av Helene Öberg m.fl. (MP) om att förlänga tandvårdsstödet till och med 23 års ålder

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2013:29 av Helene Öberg m.fl. (MP) om att förlänga tandvårdsstödet till och med 23 års ålder.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-09-02
Motion 2013:29 av Helene Öberg m.fl. (MP)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för tandvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I motionen föreslår Helene Öberg m.fl. (MP) att gränsen för fri tandvård ska höjas från nuvarande 19 år till och med 23 års ålder. Motionärerna framhåller att många unga vuxna av ekonomiska skäl avstår att besöka tandvården.

Utredningen Friskare tänder – till rimliga kostnader (SOU 2007:19) diskuterar den sjunkande besöksfrekvensen bland 20-24 åringar där cirka 52 procent årligen besöker tandvården samt uppmärksammar att ”personer som inte besöker tandvården minst vartannat år löper en påtagligt större risk att få tandhälsoproblem än de som besöker tandvården minst vartannat år”.

Besöksfrekvensen för 19-åringar i Stockholm län var 86 procent år 2012. Inom tandvårdsförsäkringen infördes 2008 ett allmänt tandvårdsbidrag om 300 kronor per år, riktat till åldersgruppen 20-29 år för att stimulera till regelbundna tandvårdsbesök. Cirka 40 procent av 20-åringarna besökte tandvården under 2011. Besöksfrekvensen steg sedan till cirka 50 procent för 21-åringarna för att därefter falla till cirka 47 procent för kvinnorna och cirka 38 procent för männen i 28-årsåldern. Därefter steg besöksfrekvensen successivt till cirka 70 procent för 65-åringarna. Det är tydligt att de unga vuxna skjuter upp sina tandvårdsbesök efter det att den fria tandvården upphört i 19-årsåldern och att tandvårdsförsäkringen inte förmått öka besöksfrekvensen.

Inom Västra Götalandsregionen (VGR) har med början 2008 beslutats att stegvis förlänga den fria barn- och ungdomstandvården. Beslut är fattat 2013 att från och med 2014 förlänga den fria tandvården till och med 24 års ålder. Slutmålet är till och med 25 års ålder. Det råder dock osäkerhet om de ekonomiska förutsättningarna, då Försäkringskassan rest återbetalningskrav visavi regionen avseende att regionen tillgodoräknat sig såväl tandvårdsbidrag som högstkostnadsskydd för dem som erhållit avgiftsfri tandvård. Förvaltningsrättens dom har överklagats av VGR men utfall från kammarrätten har ännu inte meddelats.

En förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården skulle sannolikt bidra till en högre besöksfrekvens och därmed bättre tandhälsa för unga vuxna.

Kostnaderna för Stockholms läns landsting (SLL) att höja åldersgränsen för fri tandvård till och med 23 års ålder beräknas omfatta drygt 112 000 unga vuxna och kostnaderna uppgå till minst 80 miljoner kronor per år under förutsättning att tandvårdsbidraget och högstkostnadsersättningen kan påräknas från Försäkringskassan. I annat fall beräknas kostnaden stiga till drygt 110 miljoner kronor. En förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården innebär att SLL tar över ett statligt åtagande.

Frågan om en förlängning av den fria barn och ungdomstandvården är komplex. Förvaltningen har startat en översyn av den organiserade barn- och ungdomstandvården i vilken frågan om en eventuell förlängning av barn- och ungdomstandvården efter 19 års ålder ingår som en del.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef

Ankom Stockholms läns landsting
2013-12-03
Dnr. LS 1312-1542

Motion av Helene Öberg (MP) om att förlänga tandvårdsstödet till och med 23 års ålder

2013-29
Rotel II

Besök till tandläkare halveras det år som den fria tandvården upphör, bara 40 procent av 20-åringarna besökte tandvården 2011. Det är tydligt att de unga vuxna skjuter upp sina tandvårdsbesök och att tandvårdsförsäkringen inte har lyckats öka besöksfrekvensen.

Ett aktivt arbete för att förbättra befolkningens mun- och tandhälsa är en viktig del i det hälsofrämjande arbetet. Att tidigt etablera en förståelse (om inte en stark vilja) hos ungdomar till behovet av att besöka tandvården är avgörande för att säkerställa det arbete. Dålig tandhälsa å andra sidan minskar livskvaliteten och kan leda till följsjukdomar.

Antal ungdomar i åldrarna 20-23 uppgår f n till ca 108 000 i Stockholms län. Andelen 20-23 åringar som besöker tandvården ligger i genomsnitt på 40-50 procent i riket. Om tandvården blir fri förmodas besöksfrekvensen öka. Den genomsnittliga besöksfrekvensen för barn i åldrarna 3-19 år i Stockholms län är drygt 93 procent. För 19-åringar är besöksfrekvensen 89 procent. I kostnadsberäkningen av en förlängning av den fria tandvården antas att 20-23 åringarna besöker tandvården i samma omfattning som 19-åringarna.

Kostnaden för allmän barn och ungdomstandvård skulle med den antagna besöksfrekvensen och med nuvarande ersättning (kapitering) öka från nuvarande kostnad om 384 mnkr till 479 mnkr, d v s med 95 mnkr.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har sedan tidigare konstaterat att en förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården sannolikt skulle bidra till en högre besöksfrekvens och därmed bättre tandhälsa för de unga vuxna. Miljöpartiet instämmer i den analysen och vill därför föreslå en förlängning av subventionen med fri tandvård till 23 års ålder.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

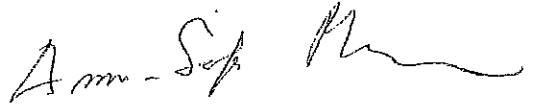
att erbjuda alla ungdomar till och med 23 år fri tandvård i Stockholms län,

Helene Öberg

Yvonne Blombäck

Rebwar Hassan

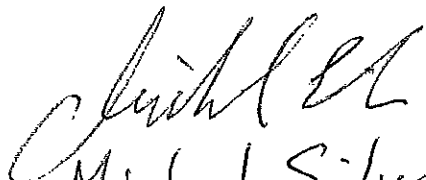
Ann-Sofi Matthiesen

Martin Sahlin

Veera Jokirinne

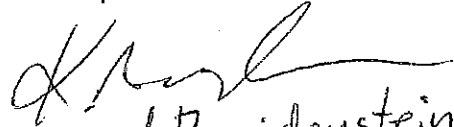
S.M. Shivani Larsson
Shadi Larsson

Jenny Abrahamsson
Jenny Abrahamsson

Michel Silvestri

Marie-Helena Fjällås

Rebwar Hassan

Konrad Breidenstein